

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Громадська організація
«Правозахисна Група «СІЧ»

Дотримання прав власників пошкодженого чи зруйнованого житла в окремих громадах Дніпропетровської області

Дніпро
2024 рік

Дотримання прав власників пошкодженого чи зруйнованого житла в громадах Дніпропетровської області: аналіз. Дніпро: Громадська приймальня УГСПЛ у м. Дніпро, яка працює на базі ГО ПГ «СІЧ». 2024. 20 с.

Фото:

Тетяна ВИСОЦЬКА, журналістка, керівниця відділу комунікацій ГО ПГ «СІЧ»

Наслідки ракетної атаки по Дніпру в ніч на 26 жовтня 2024 р. На світлині пошкоджений двоповерховий житловий будинок

Містить результати аналізу стану дотримання прав власників пошкодженого чи зруйнованого житла в громадах Дніпропетровської області (Криворізька, Синельниківська, Нікопольська та Дніпровська громади). Звіт складається зі вступу, результатів дослідження – аналізу поточного стану, висновків, рекомендацій, списку використаних джерел. Детально розглянуто державні програми відновлення житла, яке було пошкоджено або зруйновано внаслідок збройної агресії РФ проти України. Досліджено повноваження органів місцевої влади у сфері фіксації майнової шкоди та її відшкодування.

Фото на обкладинці:

Андрій КОТЛЯРЧУК, фотохудожник

Господар шляхетної садиби активно допомагає українській армії. Будинок було цілеспрямовано знищено артилерійськими пострілами. 7 квітня 2022. Дачний кооператив «Чайка», Вишгородський район, Київська область, Україна. Авторський фотопроєкт «Звільнена Київщина»

ЗМІСТ

Вступ 4

Результати 6

Аналіз державних програм відновлення пошкодженого та зруйнованого житла 6

Повноваження місцевої влади у сфері відновлення пошкодженого та зруйнованого житла 7

Аналіз поточного стану 9

Висновки..... 18

Рекомендації 19

Список використаних джерел..... 20

Фото:
Тетяна ВИСОЦЬКА
Через ракетний обстріл 29 грудня 2023 р. у Дніпрі було пошкоджено 236 квартир. На світліні комунальні служби прибирають наслідки руйнувань

Вступ

Право на житло є одним з фундаментальних та невід'ємних прав людини і громадянина, а його забезпечення – важливим обов'язком держави та територіальних громад. В умовах повномасштабного вторгнення окремі населені пункти Дніпропетровщини потерпають від ворожих обстрілів, які супроводжуються пошкодженням та руйнуванням житла громадян. За цих умов, місцева влада спільно з державою повинна посилити соціальний захист населення та створити усі умови для відновлення пошкодженого житла та виплати компенсацій за житло зруйноване. Це вимагає розбудови окремих напрямів політики, які охоплюють питання фіксації майнової шкоди, акумулювання та розподілу бюджетних коштів, залучення міжнародних фінансових донорів тощо. Ключовою умовою реалізації зазначених напрямів політики є активна взаємодія з громадянським суспільством, яка дає змогу розширити функціонал влади за рахунок потенціалу громадськості. Одним із завдань громадськості є моніторинг державних та місцевих програм та стану дотримання прав власників пошкодженого чи зруйнованого житла, зокрема і в громадах Дніпропетровщини.

Метою аналізу є оцінка стану дотримання права на житло у окремих громадах Дніпропетровської області під час воєнного стану, визначення ключових викликів та проблем, а також розроблення рекомендації для їх подолання.

Результати і рекомендації аналізу можуть бути використані місцевою владою для усунення наявних проблем та перешкод в реалізації права на житло, формування відповідних законодавчих ініціатив тощо. Також правозахисники можуть внести значний внесок у правопросвітницьку сферу, оскільки значна кількість громадян просто не обізнана в своїх правах та гарантіях, які надають держава і громади. Логіка дослідження побудована таким чином, щоб спочатку проаналізувати існуючі державні та місцеві програми. Надалі дослідити наявні проблеми в громадах на основі інформаційних запитів. І зрештою, запропонувати рекомендації органам влади та місцевого самоврядування щодо покращення рівня реалізації

↑ до змісту

Фото:
Тетяна ВИСОЦЬКА

Наслідки ракетної атаки по Дніпру в ніч на 26 жовтня 2024 р. На світліні те, що залишилось від житлового будинку, в якому загинули двоє мешканців

права на житло тими громадянами, житло яких було пошкоджено або зруйноване внаслідок збройної агресії РФ проти України.

Методологія аналізу:

- моніторинг (аналіз офіційної статистичної інформації);
- аналіз відкритих джерел (дослідження інформаційних ресурсів органів місцевої влади);
- аналіз нормативно-правових актів, які регулюють процедури надання компенсацій за пошкоджене чи зруйноване майно;
- направлення запитів до органів місцевого самоврядування та аналіз їх відповідей щодо стану додержання права мешканців на житло;
- аналіз державних, місцевих та регіональних програм відновлення пошкодженого або зруйнованого житла; системи соціальних гарантій особам, житло яких було пошкоджено або зруйноване внаслідок збройного конфлікту;
- дослідження особливостей системи моніторингу потреб осіб, житло яких було пошкоджене або зруйноване внаслідок збройної агресії РФ проти України.

Фото:

Андрій КОТЛЯРЧУК

Вибух 500 кілограмової бомби повністю зруйнував дві садиби. На світлині начиння літньої кухні. 23 квітня 2022. Село Кухарі, Іванківська територіальна громада, Вишгородський район, Київська область, Україна
Авторський фотопроєкт «Звільнена Київщина».

РЕЗУЛЬТАТИ

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ ВІДНОВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗРУЙНОВАНОГО ЖИТЛА

Державою передбачена програма «є-Відновлення», яка спрямована на відшкодування майнової шкоди, зокрема тієї, яка завдана житлу громадян.

Коротко схарактеризуємо її.

Нормативно-правовою основою реалізації означеної програми є Постанова Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 року №381 «Про затвердження Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної пу-

блічної послуги «є-Відновлення». Компенсація за умовами програми надається при пошкодженні таких об'єктів: 1) одноквартирні будинки, котеджі та будинки одноквартирні підвищеної комфортності, будинки садибного типу, дачні та садові будинки; 2) заблоковані будинки з окремими квартирами, що мають власний вхід із вулиці; 3) квартири (житлові приміщення) у багатоквартирному будинку, якщо місця загального користування не пошкоджені що: розташовані на території України; пошкоджені внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російською Федерацією (далі – РФ); можливо відновити шляхом поточного / капітального ремонту. При чому, компенсацію можуть отримати: громадяни України, які досягли 18-річного віку та подали заяву про надання компенсації, і є власниками (співвласниками) пошкодженого об'єкта. Для того аби отримати компенсацію, необхідно щоб житло було пошкоджено після початку повномасштабного вторгнення.

Також житло не має знаходитися на території, де ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих РФ територіях. Держава чітко окреслює цільове призначення компенсації – ремонтні роботи, які ще не були проведені на дату складення спеціального чек-листа з визначення розміру компенсації для відновлення пошкодженого об'єкта нерухомого майна («чек-лист»). Компенсація надається для: 1) придбання буді-

вельної продукції з метою виконання поточного чи капітального ремонту самостійно отримувачем компенсації або шляхом замовлення виконання відповідних робіт та послуг; 2) придбання будівельної продукції та виконання поточного чи капітального ремонту на об'єкті нерухомого майна за власні кошти заявника, коли на дату подання заявки ремонтні роботи були повністю чи частково проведені (далі - компенсація за виконаний ремонт). Максимальний обсяг компенсації за один пошкоджений об'єкт встановлено за пошкоджену квартиру – від 200 до 350 тисяч гривень, та від 200 до 500 тисяч гривень – для одноквартирних будинків, зокрема відокремлених житлових будинків садибного типу, заблокованих будинків з окремими квартирами, що мають власний вхід з вулиці, котеджів та будинків одноквартирних підвищеної комфортності, будинків садибного типу, дачних та садових. Оформлення заяви на отримання компенсації відбувається через портал «Дія».

За знищений об'єкт нерухомого майна законодавством встановлена формула, окремо виведена для будинків і окремо для квартир.

При розрахунку до уваги беруть:

- показник вартості 1 квадратного метра житла на вторинному ринку в цілому по Україні;
- регіональний коефіцієнт;
- кількість кімнат;
- рік забудови;

- площа об'єкту нерухомості та інші показники.

Водночас грошова компенсація за зруйноване житло надається лише в межах граничних квадратних метрів:

- не більше 150 квадратних метрів – для квартир;
- не більше 200 квадратних метрів – для будинку садибного типу, садового або дачного будинку.

Слід зазначити, що максимальний розмір компенсації за знищене житло законодавством не встановлений, але компенсація можлива в межах граничних квадратних метрів відповідного типу житла.

ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ВІДНОВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕНОГО ТА ЗРУЙНОВАНОГО ЖИТЛА

В умовах збройної агресії значно зростає роль місцевої влади, яка безпосередньо взаємодіє з жертвами конфлікту та має можливість фіксувати та документувати воєнні злочини держави-агресорки. Особливо це стосується випадків пошкодження або знищення житла громадян. Для того, щоб повноцінно забезпечувати захист майнових прав постраждалих жителів громади, органи місцевого самоврядування мають відповідні повноваження, які закріплені в законодавчих та підзаконних актах. Проаналізуємо ці повноваження, роблячи акцент саме на питаннях відновлення пошкодженого або зруйнованого житла.

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року №280/97-ВР. В цьому законі містяться дві групи повноважень. Перша група – це повноваження, які опосередковано пов'язані із відновленням пошкодженого майна. Наприклад, у статті 30 до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад віднесено: 1) облік громадян, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов; 2) сприяння розширенню житлового будівництва, подання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла, в отриманні кредитів, у тому числі пільгових, та субсидій для будівництва чи придбання житла. Також у статті 34 закріплені наступні повноваження органів місцевої влади: 1) встановлення за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення; 2) вирішення відповідно до законодавства питань про подання допомоги окремим вразливим верствам населення.

В свою чергу, стаття 33 встановлює повноваження місцевої влади щодо забезпечення житлом для тимчасового проживання осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України. Друга група – це повноваження, які безпосередньо пов'язані з правом жертв конфлікту на житло. Зокрема, у статті 26 закону регламентовані наступні повноваження: 1) прийняття

рішень про відновлення пошкодженого/знищеного нерухомого майна на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, яке постраждало внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України, і затвердження відповідних місцевих програм з відновлення пошкоджених або знищених (зруйнованих) об'єктів нерухомого майна; 2) прийняття рішень про передачу у власність отримувачам компенсації за пошкоджені або знищені об'єкти нерухомого майна, які було пошкоджено/знищено внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України, об'єктів нерухомого майна, відновлених у рамках реалізації місцевих програм з відновлення пошкоджених/знищених (зруйнованих) об'єктів нерухомого майна або в іншому порядку, передбаченому законодавством України.

2. Закон України «Про військово-цивільні адміністрації» від 03 лютого 2015 року №141-VIII. В законі повноваження щодо відновлення пошкодженого або зруйнованого житла деталізовані у статті 4. До них належить: 1) сприяння розширенню житлового будівництва, надання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла; 2) надання допомоги власникам квартир (будинків) в їх відбудові у разі пошкодження в результаті терористичних актів, диверсій; 3) організації за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструк-

ції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, житлових будинків, а також шляхів місцевого значення; 4) виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації» від 20 березня 2022 року №326. Окремим видом шкоди, завданої збройною агресією РФ проти України, згідно постанови, є збитки, завдані внаслідок пошкодження, знищення об'єктів житлового фонду та громадських будівель державної та комунальної власності. У даному випадку, відповідальними за визначення шкоди є органи місцевого самоврядування та військові адміністрації, які спільно з органами влади повинні зафіксувати шкоду, завдану житлу місцевого населення. Отже, повноваження органів місцевої влади поширюються і на питання документування воєнних злочинів, зокрема в частині визначення обсягів майнової шкоди.

4. Закон України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської

Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» від 23 лютого 2023 року №2923-ІХ. В документі передбачені наступні повноваження органів місцевого самоврядування: 1) затвердження місцевих програм та створення фондів з метою надання компенсації та відновлення пошкоджених (зруйнованих) об'єктів нерухомого майна; 2) обстеження пошкодженого та знищеного майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України, та внесення відповідних документів (відомостей) до Реєстру пошкодженого та знищеного майна.

Фото:

Тетяна ВИСОЦЬКА

Через ракетний обстріл 29 грудня 2023 р. у Дніпрі було пошкоджено 236 квартир.

На світлині мешканці отримують матеріали для усунення наслідків руйнувань їхніх квартир.

Усі пошкодженні вікна замінили менш ніж за місяць

АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ

В рамках реалізації проекту, були направлені інформаційні запити до окремих громад Дніпропетровщини. В них були поставлені окремі питання, які стосуються як самих програм, так і моніторингу потреб їхніх вигодонабувачів.

Зокрема, запитувалась наступна інформація:

1. Кількість пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла в громаді (у т.ч. приватної забудови).
2. Кількість власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна звернулись до Комісії з розгляду питань щодо надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України (далі – Комісія).
3. Кількість актів складена за такими зверненнями.
4. Кількість власників пошкодженого майна, які отримали

компенсацію за державною програмою «є-Відновлення».

5. Кількість власників зруйнованого майна, які отримали житлові сертифікати на придбання/будівництво об'єкта житлової нерухомості.
6. Чи прийняті в громаді місцеві програми підтримки власників пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла? Які заходи та види підтримки передбачені такими програмами?
7. Чи передбачено, зокрема, в громаді компенсація власникам пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла за оренду житлових приміщень у разі неможливості проживати у власній оселі? В якому розмірі та на який термін надається така компенсація?
8. Чи є в наявності в громаді житлові приміщення, які надаються власникам пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла для тимчасового проживання у разі неможливості проживати у власній оселі? Які саме це приміщення? На який час надається таке житло? Яка кількість таких приміщень в громаді?
9. Чи передбачено проведення ремонтних робіт (реконструкція) за рахунок коштів місцевого пошкоджених житлових багатоквартирних будинків? Якщо так, яка кількість будинків вже відновлено, на яку суму. Яку

кількість будинків заплановано відновити, на яку суму?

10. Чи передбачені в громаді додаткові (альтернативні) заходи підтримки власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна?
11. Чи відбувається в громаді інформування мешканців щодо наявних заходів державної підтримки, порядку дій у разі пошкодження або руйнування житла, діючих місцевих програм? Як саме відбувається таке інформування?

У відповідь на наші запити місцева влада надала інформацію в межах власних повноважень, зважаючи на особливості обліку, формування статистичних даних та безпекових факторів. Так, Криворізька громада не надала кількісну інформацію в рамках запитуваних питань через те, що інформація може бути застосована ворогом у власних інтересах. У Нікопольській громаді є обмеження у реалізації програми «є-Відновлення» через перебування громади в переліку територій, на яких ведуть активні бойові дії. А у Дніпрі через особливість адміністративного устрою та поділу на райони інформація про пошкоджене/зруйноване житла відстежується та надана нам кількома суб'єктами в межах їхньої юрисдикції, крім 432 житлових будинків, які перебувають в управлінні комунальних підприємств, підпорядкованих Департаменту житлового господарства Дніпровської міської ради.

За результатами аналізу отриманих даних, найбільше пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла – 5643 (у т.ч. 5090 приватної забудови), наразі зафіксовано у Нікопольській громаді. Через наближеність громади до лінії активних бойових дій, інфраструктура, у тому числі житлова, майже щодня у будь-який час піддається постійним обстрілам збройних сил РФ. Атакують і важкою артилерією, і дронами-камікадзе, нещодавно також почали застосовувати БПЛА типу «Шахед».

Не полишають увагою і обласний центр, під постійними обстрілами також Кривий Ріг, Синельникове, інші громади. Найменша кількість зруйнованого чи пошкодженого майна зафіксована у Синельниківській громаді – 183 об'єкти, з них 160 приватної забудови). Інформацію щодо руйнувань в Криворізькій громаді Криворізькою міською радою не надано. Російські обстріли руйнують житлові будинки, господарчі споруди, газогони, лінії електропередач тощо. Отримують поранення та гинуть мирні мешканці міст та селищ.

Нижче наведена порівняльна таблиця, яка відображає масштаби пошкоджених та зруйнованих житлових об'єктів та процеси з отримання компенсацій (кількість поданих заяв, складених актів, одержаних компенсацій) в досліджуваних громадах (узагальнення відповідей на 1-5 питання).

Порівняльна таблиця

Громада	Кількість пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла	Кількість звернень від власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна	Кількість складених актів	Кількість заявників, які отримали компенсацію за пошкоджене майно	Кількість отриманих сертифікатів на придбання / будівництво об'єкта житлової нерухомості
Нікопольська	5643 (у т. ч. 5090 приватної забудови)	26	24	- ¹	8
Синельниківська	183, з них 160 приватні житлові будинки, 23 багатоквартирні житлові будинки (в них 51 квартира), зруйновано 6 приватних житлових будинків	75	75	72	жодного (заяви подали 3)
Криворізька	У надані даної інформації було відмовлено через «відсутність погодження переліку відкритих даних з Реєстру пошкодженого та знищеного майна з уповноваженими органами в сфері національної безпеки для об'єктивного визначення шкоди, яка може бути завдана захищеному інтересу оприлюдненням певної інформації та які дані можуть бути використані ворогом для завдання істотної шкоди як інтересам національної безпеки, так інтересам захисту життя та здоров'я людини.» (витяг з листа Виконкому Криворізької міської ради №20/4/7884 від 25.11.2024 р.)				
Дніпровська (м. Дніпро)	432 житлових будинки, які перебувають в управлінні комунальних підприємств, підпорядкованих Департаменту житлового господарства Дніпровської міської ради ²	-	-	-	-
Адміністрація Шевченківського району Дніпровської міської ради	352 пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів (багатоквартирних будинків, квартир, приватних будинків, офісних приміщень, комунальних підприємств, приватних підприємств, об'єкта нового будівництва, закладів освіти та закладів охорони здоров'я)	47	352 акти багатоквартирних будинків, квартир, приватних будинків, офісних приміщень, комунальних підприємств, приватних підприємств, об'єкта нового будівництва, закладів освіти та закладів охорони здоров'я	23	13
Лівобережна адміністрація Дніпровської міської ради	132 будинки, у т.ч. приватної забудови (будинки) 45	35 осіб (пошкоджене майно) та 3 особи (зруйноване)	432 ³	24	3

Громада	Кількість пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла	Кількість звернень від власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна	Кількість складених актів	Кількість заявників, які отримали компенсацію за пошкоджене майно	Кількість отриманих сертифікатів на придбання / будівництво об'єкта житлової нерухомості
Адміністрація Амур-Нижньодніпровського району Дніпровської міської ради	Інформація не надана	406	66 (56 – пошкоджене майно, 10 – знищені житлові об'єкти)	37	житловий сертифікат на придбання об'єкта житлової нерухомості отримали 2 власника, грошову компенсацію на нове будівництво 1 власник
Адміністрація Соборного району Дніпровської міської ради	752 одиниці, в т. ч. приватних 224 одиниць, 528 одиниць квартир	224 власника по пошкодженому майну і 26 власників по зруйнованому майну	821 ³	115	житловий сертифікат на придбання об'єкта житлової нерухомості отримали 18 власників, грошову компенсацію на нове будівництво 3 власника
Адміністрація Новокодацького району Дніпровської міської ради	213 об'єктів житла (у т. ч. приватної забудови 161)	Інформація не надана	76 осіб (пошкоджене) та 2 особи (зруйноване)	25	1
Центральна адміністрація Дніпровської міської ради	715 одиниць, у т. ч. приватних 113 одиниць, 507 одиниць квартир	212 власників по пошкодженому майну і 16 власників по зруйнованому майну	819 ³	96	1

¹ Інформація про кількість заявників, які отримали компенсацію, відсутня, оскільки Нікопольська громада включена до переліку територій, на яких ведуться активні бойові дії.

² Перебувають безпосередньо на балансі міста.

³ Різниця у кількості пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла в громаді і кількості складених актів може бути пов'язана з тим, що об'єкт нерухомого майна перебуває у спільній власності декількох осіб, наявності складових частин об'єктів будівництва (квартир, інших житлових або нежитлових приміщень у будівлі), які після прийняття в експлуатацію є самостійними об'єктами нерухомого майна, тощо.

Окрему увагу хочемо звернути на різницю у кількості зруйнованих об'єктів, кількості складених актів обстеження пошкоджених об'єктів житла та кількості заяв, отриманих від їх власників.

За уточненою інформацією, різниця у кількості складених актів обстеження пошкоджених об'єктів житла та кількості заяв, отриманих від їх власників, полягає в тому, що здебільшого в цих будинках були пошкоджені вікна, а їх замі-

на відбувалась за рахунок балансоутримувачів або міжнародних благодійних організацій. Відтак, власники житла не звертались із відповідними заявами про компенсацію, оскільки їх потреба була задоволена іншими суб'єктами.

Стосовно різниці у кількості поданих заяв та кількістю заявників, які отримали компенсацію чи сертифікат. Загалом, компенсацію за пошкоджене житло за програмою «Відновлення та сертифікати

на придбання/будівництво об'єкта житлової нерухомості власники отримують доволі швидко – здебільшого впродовж одного місяця з моменту подання документів.

Однак за отриманням компенсації часто звертаються особи, які не є власниками житлового об'єкта або належним чином не оформили право власності на нього. Відповідно основною причиною відмов у отриманні компенсації є відсутність у заявників документів, які

підтверджують право власності на житлове майно. Необхідні документи поновлюють або отримують у ЦНАПах, що займає певний час, після чого власники повторно звертаються з заявами до Комісії.

Нижче наведена узагальнена інформація щодо стану додержання прав власників пошкодженого чи зруйнованого житла у розрізі Криворізької, Дніпровської, Синельниківської та Нікопольської громад Дніпропетровської області.

*Узагальнені відомості щодо стану дотримання прав власників
пошкодженого чи зруйнованого житла*

№	Назва громади	Інформація надана громадами
1	Криворізька	<p>В громаді існують програми підтримки власників пошкоджених та зруйнованих об'єктів житлового фонду. В межах підтримки виконуються поточні та капітальні ремонти пошкоджених багатоквартирних будинків. Компенсація власникам пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла за оренду житлових приміщень не надається. Житлові приміщення, які б надавалися власникам пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла для тимчасового проживання, у місті відсутні. З бюджету Криворізької міської територіальної громади постійно фінансуються роботи з відновлення багатоквартирних будинків пошкоджених в наслідок збройної агресії РФ проти України. Роботи з поточних та капітальних ремонтів, з відновлення багатоквартирних будинків на теперішній час тривають. З матеріального резерву міста власникам надаються будівельні матеріали для виконання робіт по тимчасовому або поточному ремонту пошкодженого нерухомого майна. Інформування мешканців щодо наявних заходів державної підтримки, порядку дій у разі пошкодження або руйнування нерухомого майна проводиться всіма доступними засобами, у тому числі через місцеві ЗМІ, на офіційних веб-сайтах та при особистих консультаціях.</p>
2	Нікопольська	<p>На території Нікопольської міської територіальної громади 5643 пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла (у т. ч. 5090 приватної забудови). До Комісії з розгляду питань щодо надання компенсацій за знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України надійшло 26 звернень від власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна. За зверненнями складено 24 акти. Нікопольська міська територіальна громада, згідно Наказу №309 від 22.12.2022, затвердженого Мінреінтеграції, включена до території активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси. Тому, згідно абзацу 3 пункту 6 Постанови КМУ від 21.04.2023 №381 «Про затвердження Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ, з використанням електронної публічної послуги «є-Відновлення»», Державна програма є-Відновлення на територію Нікопольської міської територіальної громади, як таку, для якої на дату подання заяви про надання компенсації не визначена дата завершення бойових дій, не розповсюджується. Житлові сертифікати на придбання/будівництво об'єкта житлової нерухомості отримало 8 власників зруйнованого майна. Заходами міської Програми «Турбота» передбачено надання щомісячної матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань мешканцям приватних та багатоквартирних будинків, зруйнованих або пошкоджених внаслідок російської воєнної агресії. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2023 №930 було прийнято розпорядження начальника обласної військової адміністрації Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 07.11.2023 №408/0/527-23 «Про затвердження Переліку місць тимчасового проживання Дніпропетровської області» (із змінами). До вказаних місць розташування можуть бути заселені особи, що отримали статус внутрішньо переміщеної особи, в тому числі, мешканці м. Нікополя, які є власниками пошкодженого та (або) зруйнованого житла. Право користування приміщення у місцях тимчасового проживання виникає на підставі договору, який укладається строком на шість місяців з можливістю продовження його дії на наступний строк у разі відсутності змін. В 133-х пошкоджених багатоквартирних житлових будинках за рахунок коштів місцевого бюджету проведено ремонтні роботи з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричинених збройною агресією РФ, а саме усунення аварії (поточні ремонти) на суму 31 159,51 тис. грн. В 33-х пошкоджених багатоквартирних житлових будинках за рахунок коштів місцевого бюджету заплановано проведення робіт з ліквідації наслідків на суму 1 126,03 тис. грн. Матеріальна допомога надається мешканцям міста, які зареєстровані та проживають у місті Нікополі та є власниками: 1) приватних будинків та квартир в багатоквартирних будинках, зруйнованих, внаслідок російської воєнної агресії, які відносяться до III категорії</p>

№	Назва громади	Інформація надана громадами
		пошкоджень, II категорії пошкоджень з наявними пошкодженнями несучих та огорожувальних конструкцій та потребують відновлення шляхом капітального ремонту; 2) квартир в зруйнованих пошкоджених під'їздах багатоквартирних будинків, які мають аварійний технічний стан і не придатні для проживання. Також, кожного дня (зранку і ввечері) у зверненнях міського голови на сторінці ФБ, Вайбер та Телеграм надаються номери телефонів, куди можна звертатися, якщо потрібна допомога при пошкодженні або руйнуванні житла. Більш детальніша інформація час від часу надається на офіційному сайті Нікопольської міської ради.
3	Синельниківська	З моменту повномасштабного вторгнення РФ на територію України 24.02.2022 та станом на 26.11.2024 загальна кількість пошкоджених об'єктів житла 183, з них 160 приватні житлові будинки, 23 багатоквартирні житлові будинки (в них 51 квартира), зруйновано 6 приватних житлових будинків. Рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 01.04.2024 №148/0/8-24 «Про створення комісії з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені/знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України в місті Синельниковому» створена комісія з розгляду питання надання компенсації за програмою «є-Відновлення». Протягом вказаного періоду до міської ради від мешканців міста, які зазнали пошкодження та знищення майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією РФ за програмою «єВідновлення» надійшло 75 звернень. Всі звернення розглянуті згідно з нормами чинного законодавства. Складено 75 актів комісійного обстеження. За державною програмою «є-Відновлення» компенсацію за пошкоджене майно отримали 72 заявника. Три заявники подали звернення на отримання житлового сертифікату за зруйноване майно. Станом на 26.11.2024 житлові сертифікати не отримані. Міською Програмою соціального захисту окремих категорій громадян у м. Синельниковому на 2024-2028 роки, затвердженої рішенням міської ради від 22.08.2023 №566-25/VIII (зі змінами, внесеними рішенням міської ради від 23.04.2024 №718-32/VIII «Про внесення змін до Програми соціального захисту окремих категорій громадян у м. Синельниковому на 2024-2028 роки зі змінами»), передбачена допомога та підтримка осіб, житло (будинки) яких пошкоджено (знищено) внаслідок військової агресії РФ 19.04.2024 у м. Синельникове, шляхом надання цим особам матеріальної допомоги, в тому числі особам, які не є власниками пошкодженого (знищеного) житла, але зареєстровані в ньому, або фактично проживали станом на 19.04.2024. Станом на 26.11.2024 зазначена матеріальна допомога виплачена 157 особам, житло (будинки) яких пошкоджено (знищено) внаслідок військової агресії РФ 19.04.2024 у м. Синельникове, на загальну суму 4090,0 тис. грн. В громаді компенсація власникам пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла за оренду житлових приміщень у разі неможливості проживати у власній оселі не передбачено. В громаді житлові приміщення, які надаються власникам пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла для тимчасового проживання у разі неможливості проживати у власній оселі відсутні. В громаді проведення ремонтних робіт (реконструкція) за рахунок коштів місцевого бюджету пошкоджених житлових багатоквартирних будинків не передбачено. В громаді додаткові (альтернативні) заходи підтримки власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна не передбачені. Інформування мешканців щодо наявних заходів державної підтримки, порядку дій у разі пошкодження або руйнування житла здійснюється на офіційному сайті Синельниківської міської ради.
4	Дніпровська	Згідно відповіді на наш запит Департаменту житлового господарства Дніпровської міської ради внаслідок ракетних обстрілів під час повномасштабної агресії РФ проти України постраждало 432 житлових будинки, які перебувають в управлінні комунальних підприємств, підпорядкованих даному департаменту. Згідно відповіді на наш запит Департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради матеріальна допомога мешканцям міста Дніпра надається згідно з Положення про призначення та надання адресної матеріальної допомоги громадянам, у яких після 24.02.2022 внаслідок збройної агресії Російської Федерації на території міста Дніпра постраждали будівлі, споруди або житлові будинки (квартири), затвердженого рішенням міської ради від 19.10.2022 №5/28 (зі змінами, далі Положення). Призначення та надання допомоги здійснюється з метою підтримки власників будівель, споруд або житлових будинків (квартир), нерухоме майно яких зазнало ушкоджень різного ступеня важкості.

№	Назва громади	Інформація надана громадами
		<p>Допомога надається у грошовому вигляді власнику будівлі, споруди або житлового будинку (квартири) або представнику власника (в тому числі орендарю), що має оформлену належним чином довіреність на представництво інтересів власника з цього питання або договір оренди на пошкоджене нерухоме майно. Якщо право власності на будівлю, споруду або житловий будинок (квартиру) належить кільком громадянам, що претендують на допомогу, то відповідно до їх письмового погодження сума Допомоги може бути сплачена одному з них або поділена між усіма співвласниками у частинах, пропорційних частці власності.</p> <p>Підставою для розгляду питання надання допомоги є особиста заява власника будівлі, споруди або житлового будинку (квартири) або представника власника (в тому числі орендаря) на ім'я міського голови зі згодою на обробку персональних даних із зазначенням обставин, місця реєстрації, серії і номера паспорта громадянина України, реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційного номера) або наданням копії документа, що свідчить про відмову в його отриманні, контактного номера телефону (за наявності). Особа, яка подала документи, несе персональну відповідальність за подання недостовірної інформації або документів. Відповідно до підпункту 2.7 Положення на період проведення залученими міською радою фахівцями обстеження постраждалого будинку, демонтажу його окремих конструкцій, реконструкції будинку та інших робіт власник квартири або у разі його відсутності один із зареєстрованих мешканців у такій квартирі можуть отримувати матеріальну допомогу для вирішення житлово-побутових питань (далі матеріальна допомога). Матеріальна допомога буде надаватись щомісячно відповідно до листа уповноваженого виконавчого органу міської ради з рекомендацією про тимчасове відселення мешканців квартир із зазначенням адреси кожної та дати початку робіт. Матеріальна допомога призначається з місяця звернення за нею та по місяць закінчення робіт включно. Розмір матеріальної допомоги затверджується рішенням виконкому міської ради.</p> <p><i>Адміністрація Шевченківського району Дніпровської міської ради:</i></p> <p>Відповідно до рішення виконавчого комітету Дніпровської міської ради від 01.07.2022 №624 «Про створення комісії з обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії Російської Федерації» (зі змінами), при адміністрації Шевченківського району діє Комісія з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені/знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України (далі- Комісія). За період з грудня 2022 по 25 листопада 2024 року в адміністрації наявні відомості про 352 пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів (багатоквартирних будинків, квартир, приватних будинків, офісних приміщень, комунальних підприємств, приватних підприємств, об'єкта нового будівництва, закладів освіти та закладів охорони здоров'я), розташованих на території Шевченківського району міста. До комісії надійшло 47 звернень від власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна щодо надання компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України.</p> <p>Відповідно до Постанови КМУ від 19.04.2022 №473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд» комісією складено 352 акти комісійного обстеження пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів (багатоквартирних будинків, квартир, приватних будинків, офісних приміщень, комунальних підприємств, приватних підприємств, об'єкта нового будівництва, закладів освіти та закладів охорони здоров'я), розташованих на території Шевченківського району міста. Кількість власників пошкодженого майна, які отримали компенсацію за державною програмою «Відновлення» становить 23 особи. Відповідно до Порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 30.05.2023 №600 (зі змінами) 13 власників зруйнованого майна отримали житлові сертифікати на придбання об'єкта житлової нерухомості.</p>

№	Назва громади	Інформація надана громадами
		<p><i>Лівобережна адміністрація Дніпровської міської ради:</i></p> <p>При Адміністрації діє Комісія з обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії Російської Федерації (далі Комісія), яка виконує функції відповідно до рішення виконавчого комітету Дніпровської міської ради від 01.07.2022 №624 «Про створення комісій з обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії Російської Федерації» (зі змінами) та у своїй діяльності керується Конституцією України та відповідними Законами і нормативно-правовими актами України. Рішенням виконавчого комітету Дніпровської міської ради від 16.06.2023 №4-16/6 «Про внесення змін до рішення виконкому міської ради від 01.07.2022 №624 «Про створення комісій з обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії Російської Федерації» покладено функції комісій з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України на утворену Комісію та затверджено Положення про цю комісію, з яким можна ознайомитись на сайті Дніпровської міської ради. Станом на 25.11.2024 вищезазначеною Комісією встановлено: 1) кількість пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла в громаді складає 132 будинки, у т.ч. приватної забудови (будинки) 45; 2) кількість власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна, які звернулись до Комісії з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України складає 35 осіб (пошкоджене майно) та 3 особи (зруйноване); 3) кількість складених актів становить 432 од.; 4) кількість власників пошкодженого майна, які отримали компенсацію за державною програмою «е-Відновлення» становить 24 особи; 5) кількість власників зруйнованого майна, які отримали житлові сертифікати на придбання/будівництво об'єкта житлової нерухомості становить 3 особи; 6) інформація щодо наявних заходів державної підтримки, порядку дій у разі пошкодження або руйнування житла знаходиться у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Дніпровської міської ради на сторінці Адміністрації та додатково інформування мешканців відбувається через засоби соціальних мереж (телеграм, фейсбук).</p>
		<p><i>Адміністрація Амур-Нижньодніпровського району Дніпровської міської ради:</i></p> <p>Рішенням виконавчого комітету Дніпровської міської ради від 09.05.2023 №2-9/5 «Про внесення змін до рішення виконкому міської ради від 01.07.2022 №624 «Про створення комісій з обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії Російської Федерації» при адміністрації створено відповідну комісію. Рішенням виконавчого комітету Дніпровської міської ради від 16.06.2023 № 4-16/4 було внесено зміни до вищезазначеного рішення та покладено функції з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені/знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України на комісію з обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії Російської Федерації (далі Комісія з питань надання компенсації). Станом на 01.11.2024 Комісією складено 406 актів відповідно до отриманих заяв від громадян, власників пошкоджених внаслідок збройної агресії Російської Федерації об'єктів нерухомого майна на території Амур- Нижньодніпровського району. Комісією з питань надання компенсації станом на 01.11.2024 року було розглянуто 66 заяв про надання компенсації, з них: 1) 56 заяв про надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ; 2) 10 заяв про надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна. Комісією з питань надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації станом на 01.10.2024 року було затверджено наступні рішення: 1) про надання компенсації для проведення ремонтних робіт 37 рішень; 2) про відмову в наданні компенсації для проведення ремонтних робіт – 11; 3) призупинено розгляд 8 заяв</p>

№	Назва громади	Інформація надана громадами
		<p>про надання компенсації для проведення ремонтних робіт. Комісією з питань надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна станом на 01.10.2024 року було затверджено наступні рішення: 1) про надання компенсації у вигляді житлового сертифікату 2 рішення; 2) про надання грошової компенсації на відбудову 1 заява; 3) про відмову в наданні компенсації - 7 заяв. Відповідно до витягів з Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України станом на 01.11.2024 року комісією з питань надання компенсації прийнято рішення та нараховано: 1) по заявам про надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна 1699 428, 78 грн; 2) по заявам про надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна 7523 566,17 грн.</p> <p><i>Адміністрація Соборного району Дніпровської міської ради:</i></p> <p>Враховуючи Порядок виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії РФ, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 №473, зі змінами, відповідно до рішення Дніпровської міської ради від 01.07.2022 №624 «Про створення комісій з обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії російської федерації» у редакції рішення виконкому міської ради 16.06.2023 №4-16/6, Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України», іншими законами України, постановами Кабінету Міністрів України, діє комісія обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії РФ адміністрації Соборного району Дніпровської міської ради. Станом на 25.11.2024 вищезазначеною комісією встановлено: 1) кількість пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла в громаді складає 752 одиниці, в т. ч. приватних 224 одиниць, 528 одиниць квартир; 2) кількість власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій спричинених збройною агресією РФ проти України звернулись 224 власника по пошкодженому майну і 26 власників по зруйнованому майну; 3) кількість складених актів становить 821 од.; 4) за державною програмою «є-Відновлення» 115 власників пошкодженого майна отримали компенсацію; 5) житловий сертифікат на придбання об'єкта житлової нерухомості отримали 18 власників, грошову компенсацію на нове будівництво 3 власника.</p> <p><i>Адміністрація Новокодацького району Дніпровської міської ради:</i></p> <p>Станом на 25.11.2024 на території Новокодацького району комісією було обстежено 213 об'єктів житла (у т. ч. приватної забудови 161) та складено акти комісійного обстеження. Кількість власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна які звернулися до Комісії з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна складає 76 осіб (пошкоджене) та 2 особи (зруйноване). З них: 1) 25 власників отримали компенсацію за державною програмою «є-Відновлення»; 2) 23 заяви на розгляді комісії; 3) 30 відмова. Кількість власників зруйнованого майна, які отримали житлові сертифікати на придбання об'єкта житлової нерухомості - 1 особа.</p> <p><i>Центральна адміністрація Дніпровської міської ради:</i></p> <p>Враховуючи Порядок виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 №473, зі змінами, відповідно до рішення Дніпровської міської ради від 01.07.2022 №624 «Про створення комісій з обстеження пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії Російської Федерації» у редакції рішення виконкому міської ради 16.06.2023 №4-16/6, Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України», іншими законами України, постановами Кабінету Міністрів України, діє комісія з обстеження</p>

№	Назва громади	Інформація надана громадами
		пошкоджених будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок збройної агресії Російської Федерації Центральної адміністрації Дніпровської міської ради. Станом на 25.11.2024 вищезазначеною комісією встановлено: 1) кількість пошкоджених та/ або зруйнованих об'єктів житла в громаді складає 715 одиниць, у т. ч. приватних 113 одиниць, 507 одиниць квартир; 2) кількість власників пошкодженого та/або зруйнованого нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України звернулись 212 власників по пошкодженому майну і 16 власників по зруйнованому майну. 3) кількість складених актів становить 819 одиниць. 4) за державною програмою «є-Відновлення» 96 власників пошкодженого майна отримали компенсацію. 5) житловий сертифікат на придбання/ будівництво об'єкта житлової нерухомості отримав 1 власник – грошова компенсація на відбудову зруйнованого об'єкта.

Враховуючи суттєву роль саме органів місцевого самоврядування у забезпеченні захисту та підтримки членів громад, зокрема власників пошкодженого чи зруйнованого житла, окремо проаналізуємо саме питання дії відповідних програм в обраних територіальних громадах.

Слід зазначити, що програми підтримки власників пошкоджених та зруйнованих об'єктів житлового фонду, розроблені і діють в усіх громадах, де проводилось дослідження. Спільним для цих програм є: виконуються поточні та капітальні ремонти пошкоджених багатоквартирних будинків, фінансуються роботи з відновлення багатоквартирних будинків пошкоджених внаслідок збройної агресії РФ проти України, надаються будівельні матеріали для виконання робіт по тимчасовому або поточному ремонту пошкодженого нерухомого майна. У всіх громадах створені Комісії з розгляду питань щодо надання компенсацій за знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти

України, до повноважень яких входить розгляд звернень власників пошкодженого чи знищеного житла та складання актів обстежень. За державною програмою є-Відновлення заявники отримують компенсацію за пошкоджене майно та житлові сертифікати за зруйноване майно.

Згідно абзацу 3 пункту 6 Постанови КМУ від 21.04.2023 №381 «Про затвердження Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги є-Відновлення», Державна програма є-Відновлення не розповсюджується на територію Нікопольської міської територіальної громади, як таку, для якої на дату подання заяви про надання компенсації не визначена дата завершення бойових дій. Тож мешканці громади, житло яких постраждало чи було зруйноване, можуть розраховувати лише на підтримку та матеріальну допомогу

з місцевого та регіонального бюджету, від міжнародних та національних благодійних організацій.

На жаль, лише в Нікопольській громаді є житлові приміщення, які надаються власникам пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла для тимчасового проживання. До вказаних місць розташування можуть бути заселені особи, що отримали статус внутрішньо переміщеної особи, в тому числі, мешканці м. Нікополя, які є власниками пошкодженого та (або) зруйнованого житла. Право користування приміщення у місцях тимчасового проживання виникає на підставі договору, який укладається строком на шість місяців з можливістю продовження його дії на наступний строк у разі відсутності змін.

Компенсація власникам пошкоджених та/або зруйнованих об'єктів житла за оренду житлових приміщень у разі неможливості проживати у власній оселі не передбачено жодною програмою. Між тим, у Нікополі, Синельниково та у Дніпрі передбачено надання щомісячної матеріальної

допомоги для вирішення соціально-побутових питань мешканцям приватних та багатоквартирних будинків, зруйнованих або пошкоджених внаслідок російської воєнної агресії. У Дніпрі така допомога надається на період проведення залученими міською радою фахівцями обстеження постраждалого будинку, демонтажу його окремих конструкцій, реконструкції будинку та інших робіт власник квартири або у разі його відсутності один із зареєстрованих мешканців у такій квартирі.

Згідно наданих відповідей, уся інформація щодо наявних заходів державної підтримки, порядку дій у разі пошкодження або руйнування житла, діючих місцевих програм розміщена на офіційних сайтах міських рад. Мешканці Нікопольщини мають можливість ознайомитися з нею в офіційних каналах в Telegram, Viber, Facebook, де вона оновлюється кожного дня (зранку і увечері). Також там регулярно надаються номери телефонів, куди можна звертатися, якщо потрібна допомога при пошкодженні або руйнуванні житла.

ВИСНОВКИ

Фото:

Тетяна ВИСОЦЬКА

На місці ракетного удару по Дніпру 29 грудня 2023 р. У розташованих поблизу будинках не залишилось жодного вцілілого вікна

За результатами дослідження стану дотримання прав власників пошкодженого чи зруйнованого житла в громадах Дніпропетровської області були систематизовані наступні висновки:

1. Вирішальну роль у забезпеченні належного захисту прав власників пошкодженого майна чи зруйнованого житла на відновлення виконують громади, які безпосередньо працюють з означеними категоріями громадян та інформовані про їхні потреби. Для цього в громадах розроблені та реалізуються відповідні місцеві програми та заходи, які дозволяють зазначеним категоріям громадян отримати увесь комплекс необхідної допомоги. В рамках реалізації проекту, були направлені інформаційні запити до окремих громад Дніпропетровщини. В них були поставлені окремі питання, які стосуються як самих програм, так і моніторингу потреб їхніх вигодонабувачів.
2. Необхідно зазначити, що на сьогодні вказаних програм явно не вистачає. Кількість жертв конфлікту постійно зростає, і не кожна особа може отримати компенсацію за зруйноване або пошкоджене житло. Ситуація ускладнюється бойовими діями, які іноді заважають людям просто зафіксувати пошкодження свого житла. Також очевидно, що розмір виплат для відновлення пошкодженого житла, а це максимум 350 тисяч гривень, може бути замало. Іноді на усі необхідні заходи може піти набагато більша сума – це залежить від характеру пошкоджень. А якщо мова йде про пенсіонерів та інші вразливі верстви населення, то вирішити проблему самотужки навряд чи вийде.
3. Повноваження органів місцевої влади щодо відновлення пошкодженого або знищеного житла регламентовані в нормах законів та підзаконних актів. Переважно ці повноваження стосуються двох напрямів діяльності: 1) фіксація майнової шкоди, завданої збройним конфліктом; 2) забезпечення відновлення житла громадян. Для цього органи місцевого самоврядування мають можливість залучати власні кошти та кошти з альтернативних джерел. У сфері відновлення пошкодженого або знищеного житла органи місцевого самоврядування працюють у координації з органами державної влади.
4. В територіальних громадах Дніпропетровщини, які стали об'єктом нашого дослідження, наявні місцеві програми допомоги постраждалому населенню у відновленні пошкодженого житла. Також ведеться активна робота по обліку місць тимчасового проживання для осіб, житло яких було зруйновано. Однак, спостерігається ресурсна та фінансова обмеженість громад, внаслідок чого місцева влада не надає компенсації за зруйноване житло.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Аналіз стану дотримання прав власників пошкодженого чи зруйнованого житла в громадах Дніпропетровської області дозволив сформуванати наступні рекомендації для органів влади та місцевого самоврядування.

1. Для покращення ситуації необхідно розширювати коло державних та місцевих програм відновлення пошкодженого чи зруйнованого житла. Це дозволить більше охопити потреби жертв конфлікту, житло яких було пошкоджено або зруйновано внаслідок збройної агресії РФ проти України.

2. Слід активізувати роботу із залучення коштів міжнародних фінансових донорів, адже бюджетні кошти сьогодні переважно спрямовуються на фінансування сектору безпеки та оборони. Ресурсна та фінансова обмеженість звужують функціонал органів державної влади та місцевого самоврядування. Для жертв конфлікту це означає втрату надії на відновлення пошкодженого житла чи отримання повноцінної компенсації.

3. Органам місцевого самоврядування в рамках своїх повноважень рекомендовано розробити Порядок фіксації та документування випадків пошкодження або знищення житла та передбачити можливі заходи підтримки мешканців громади внаслідок ворожих обстрілів.

Також доцільно запровадити системи навчання спеціалістів ОМС механізму та порядку фіксації та документування випадків пошкодження або знищення житла, обмін досвідом між фахівцями вже утворених і функціонуючих Комісій в громадах, які стикнулися із цими проблемами, та тими, хто тільки починає таку роботу, залучення представників неурядових та правозахисних організацій до проведення таких навчань і аналізу нормативно-правових актів, «проблемних» кейсів та ситуацій, які виникають при здійсненні членами Комісій своїх повноважень.

Зазначене дасть змогу оперативно виявляти наслідки воєнних злочинів та своєчасно надавати жертвам конфлікту увесь комплекс необхідної допомоги.

4. Органам місцевого самоврядування слід посилити інформування місцевого населення щодо наявних державних і місцевих програм отримання компенсації за зруйноване або пошкоджене житло. Дуже часто громадяни просто не мають необхідної інформації про порядок отримання гарантій від держави та місцевої влади. Як наслідок, намагаються відремонтувати житло власним коштом і втрачають багато часу та ресурсів.

Фото:

Тетяна ВИСОЦЬКА

На місці ракетного удару по Дніпру 29 грудня 2023 р. У розташованих поблизу будинках не залишилось жодного цілілого вікна

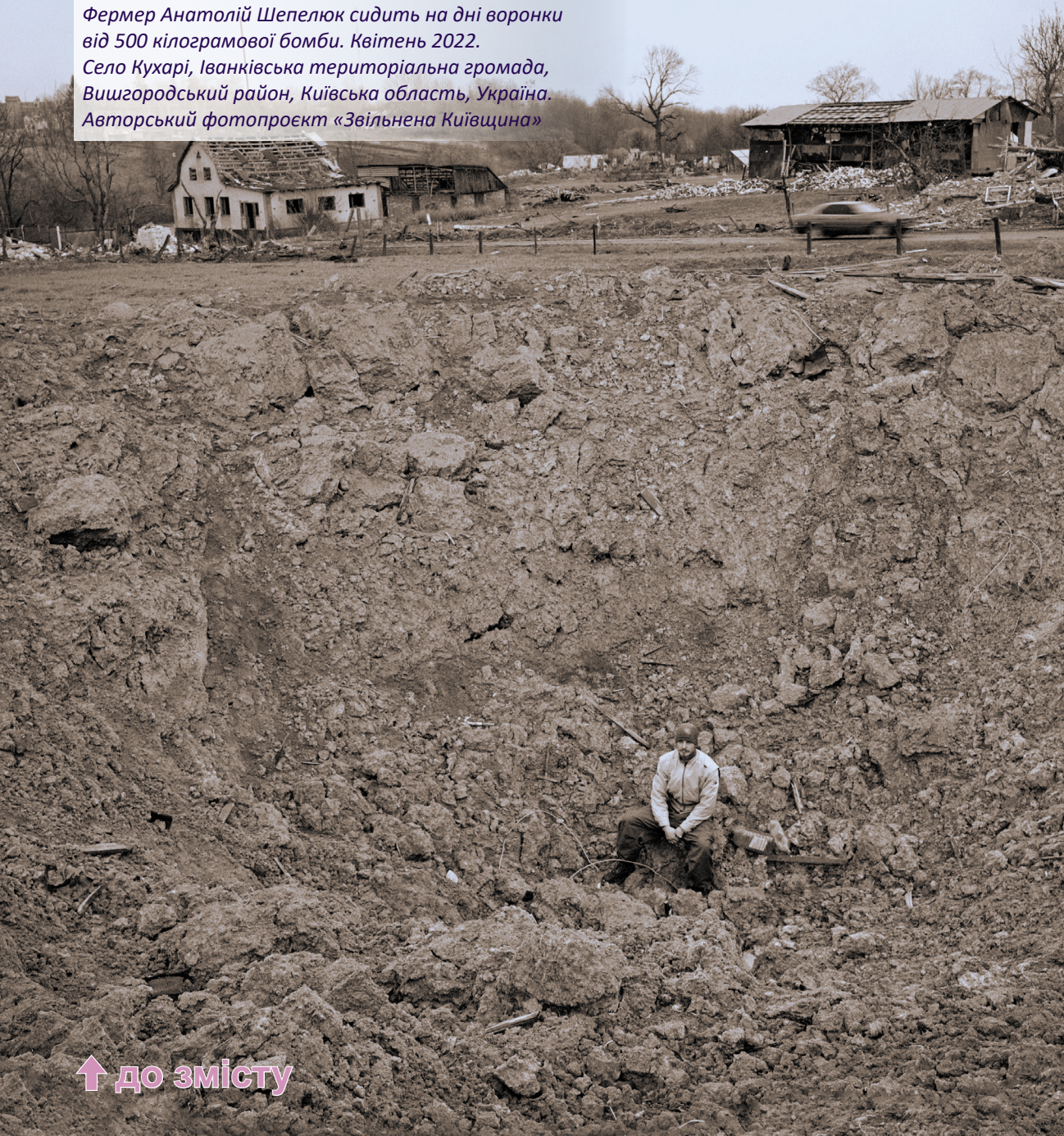
Фото:

Андрій КОТЛЯРЧУК

Фермер Анатолій Шепелюк сидить на дні воронки від 500 кілограмової бомби. Квітень 2022.

Село Кухарі, Іванківська територіальна громада, Вишгородський район, Київська область, Україна.

Авторський фотопроєкт «Звільнена Київщина»

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР. Голос України. 1996. №128.
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. №280/97-ВР. Голос України. 1997.
3. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03 лютого 2015 р. №141-VIII. Голос України. 2015. №36.
4. Про затвердження Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги «е-Відновлення»: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. №381. Урядовий кур'єр. 2023. №86.
5. Житловий кодекс України: Закон Української РСР від 30 червня 1983 р. №5464-X. Відомості Верховної Ради УРСР. 1983. №28, стаття 573.
6. Програма допомоги від держави. URL: <https://erecovery.diiia.gov.ua/> (дата звернення: 10.12.2024).
7. Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України: Закон України від 23 лютого 2023 р. №2923-IX. Голос України. 2023. №58.
8. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. №326. Урядовий кур'єр. 2022. №64.